

Розвиток мовлення. Контрольний письмовий твір-опис місцевості (вулиці, міста, села) на основі особистих спостережень і вражень у художньому стилі за складним планом

- ▶ **Мета:** Повторимо типи та стилі мовлення; пригадаємо як складати складний план
- ▶ **Навчимося:** створювати твір- опис місцевості на основі особистих вражень у художньому стилі;
- ▶ прогнозувати тему та головну думку тексту, визначати межі теми, складати текст, дотримуючись норм літературної мови.

Робота з епіграфом

*Хто поета хоче збагнути,
мусить в край його прийти...*

Гете

- Чому, на вашу думку, Гете вважає, що краще пізнати людину нам допоможе рідний край?

Рідний край – то своєрідна колиска, де дитина починає пізнавати світ...

Повторення особливостей побудови опису місцевості

Твір-опис місцевості – це зв'язний текст, який дає словесне зображення основних ознак міста, села, вулиці, подвір'я, площі.

Щоб описати місцевість, потрібно вказати:

- ▶ - де вона розташована;
- ▶ - історичні відомості, пов'язані з нею;
- ▶ - предмети (об'єкти), які є в цій місцевості.

ПАМ'ЯТКА

Як працювати над твором-описом у художньому стилі

1. Пам'ятайте: опис складається з таких частин: загальне враження, повідомлення окремих деталей, вказівка на їх місце розташування й ознаки, висновок.
2. Доберіть яскравий заголовок. (Наприклад: Спогад з дитинства, Рідна сторона, Моє село (вулиця).
3. Спочатку визначте, які предмети (особливості) місцевості ви хотіли б виділити в описі; далі доберіть дієслова (у художньому стилі), які вказують на розташування. Пам'ятайте, що всі дієслова повинні вживатися в одному часі.
4. Використовуйте слова і словосполучення на позначення місця розташування об'єктів опису місцевості: *прямо переді мною, неподалік, поруч, у центрі, у далині, трохи далі, зліва, справа* та ін.
5. Доберіть до визначених предметів характерні для них ознаки. Доречно використовувати художні засоби – епітети, порівняння – для увиразнення мовлення.
6. Використовуючи дібрані слова і словосполучення, складіть опис місцевості.
7. Доповніть висловлювання описом природи.

Мовленнєве завдання

Уявіть ситуацію: до вас у школу приїхали гості з іншого міста (країни). Ви хочете ознайомити їх із рідним селом (своєю вулицею), його природними умовами, історичними пам'ятками та ін.

Підготуйте екскурсійну розповідь у художньому стилі у вигляді прогулянки по вашому селу (вулиці) з описом місцевості.

Складання плану

*План опису місцевості
(орієнтовний)*

- ▶ *I. Моє село (вулиця) – частина країни.*
- ▶ *II. Дороге серцю місце.*
  1. *Із глибин історії.*
  2. *Окраса місцевості.*
  3. *Пам'ятки культури та історії.*
  4. *Місця відпочинку.*
  5. *Моє село (місто) на хвилі із сучасністю.*
- ▶ *III. Завітайте до нас у добрий час!*

Робота над складанням твору

- ▶ Написання твору на чернетці, дотримуючись рекомендацій щодо складання твору-опису;
- ▶ Редагування написаного, зачитування (за бажанням учнів) один-два твори;
- ▶ Написання твору в контрольні зошити.